

**RAAD VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN
DEONTOLOGISCHE CODE VOOR DE LOKALE MANDATARISSEN VAN DE STAD EN
HET OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN: GOEDKEURING**

ZOALS VASTGESTELD IN ZITTING VAN DE RAAD VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN VAN 26 MAART 2014; ARTIKEL 36 WORDT AANGEPAST IN DE RAAD VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN VAN 25 OKTOBER 2017.

De volgende **deontologische code** van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt goedgekeurd:

1. HET STATUUT VAN DE CODE

Artikel 1

De deontologische code van de gemeente- en OCMW-mandatarissen is het geheel van beginselen, gedragsregels en gebruiken die de gemeente- en OCMW-raadsleden als raadslid hanteren bij hun dienstverlening aan de bevolking.

Deze code wordt verder aangevuld met bepalingen betreffende de onderlinge verhoudingen tussen de gemeente- en ocmw-raadsleden en hun verhouding met het personeel.

Deze code is ook van toepassing op gemeente- en ocmw-raadsleden die een uitvoerend of ander mandaat bekleden in gemeente of OCMW of raadsleden die namens gemeente of OCMW afgevaardigd zijn in een externe organisatie of vereniging.

Artikel 2

Gemeente- en ocmw-raadsleden die een ander openbaar mandaat bekleden (b.v. provincieraadslid of een parlementair mandaat) houden zich, gelet op een zekere samenhang en functionele wisselwerking tussen deze mandaten, aan de deontologische code voor al hun dienstverlenende activiteiten, ook als zij die uitoefenen uit hoofde van hun ander mandaat.

De gemeente en ocmw-raadsleden moeten erover waken dat zij, ook buiten hun politieke activiteiten en in het licht van deze code, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die de eer en waardigheid van hun mandaat kunnen schaden.

Artikel 3

Wanneer in deze code gemakshalve telkens gesproken wordt over de burger of bevolking, moet dit wel degelijk zo worden begrepen dat het niet enkel over een persoon kan gaan, maar ook over een groep, een vereniging of een bedrijf.

Waar de term raadsleden wordt gebruikt moet hieronder verstaan worden gemeente- en ocmw-raadsleden.

Waar de term mandatarissen gebruikt wordt moet hieronder verstaan worden de verkozen raadsleden en raadsleden die bekleed zijn met een uitvoerend of ander mandaat binnen de gemeente

2. ALGEMENE PLICHTEN, DOELSTELLINGEN EN UITGANGSPUNTEN

Artikel 4

De gemeente- en OCMW-raadsleden zullen voor de omschrijving van hun eigen dienstverleningsactiviteiten geen termen gebruiken die verwarring creëren met officieel door overheden ingestelde dienstverlening (dus b.v. niet de termen "ombudsman", "ombudsvrouw", "ombudsdienst", "klachtendienst", "klachtenmanagement" of andere vergelijkbare samenstellingen met "ombud" en "klacht").

Artikel 5

Bij hun optreden in en buiten het gemeente en ocmw-bestuur en in hun contacten met de bevolking geven de gemeente- en ocmw-raadsleden voorrang aan het algemeen belang boven particuliere belangen en zij vermijden elke vorm van belangenvermenging.

Artikel 6

Elke vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling of doorverwijzing gebeurt zonder enige materiële of geldelijke tegenprestatie van welke aard ook.

Artikel 7

De gemeente- en ocmw-raadsleden moeten op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste staan van alle burgers die op hun dienstverlening een beroep doen, zonder onderscheid van geslacht, ras, huidskleur, afstamming, sociale stand, nationaliteit, filosofische overtuiging, partijvoorkeur of persoonlijke gevoelens jegens hen.

Artikel 8

De gemeente- en ocmw-raadsleden en uitvoerende mandatarissen respecteren de beginselen en regels vastgelegd in het huishoudelijk reglement van de beraadslagende organen van gemeente of OCMW en andere door hen goedgekeurde afsprakennota's.

In hun omgang met het personeel respecteren zij de deontologische code van het personeel.

3. SPECIFIEKE BEPALINGEN

3.1. Het gemeente en ocmw-raadslid als informatiebemiddelaar en als doorverwijzer

Artikel 9

Het behoort tot de wezenlijke taken van de gemeente- en ocmw-raadsleden om informatie te ontvangen en te verstrekken of om door te verwijzen naar de geëigende diensten of instanties.

Artikel 10

De gemeente- en ocmw-raadsleden stellen informatie ter beschikking over de werking van ombudsdiensten en de diensten die instaan voor het behandelen van klachten van de burger over het optreden van de overheid. Tevens verstrekken ze informatie over bestaande informatiediensten waar de burger voor informatie terecht kan.

Artikel 11

Bestuurlijke en gerechtelijke informatie waarop de burger geen recht heeft, die de goede werking van de administratie of het gerecht kan doorkruisen of die de privacy van anderen in het gedrang kan brengen, mag door de gemeente en ocmw-raadsleden niet worden doorgegeven.

Inzake informatieverstrekking door de gemeente aan de OCMW-raadsleden en door het OCMW aan de gemeenteraadsleden gelden het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur en de wet van 8 december 1992 voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

Artikel 12

In het kader van hun algemene luisterbereidheid kunnen gemeente en ocmw-raadsleden de rol vervullen van vertrouwenspersoon.

Artikel 13

De gemeente- en ocmw-raadsleden proberen, waar mogelijk, burgers door te verwijzen naar de geëigende diensten van de administratie, het gerecht enz. zoals bijvoorbeeld de ombudsdiensten en informatieambtenaren die van overheidswege ingesteld of aangesteld zijn om de problemen van de vraagstellers op te lossen, of naar particuliere en overheidsdiensten die professioneel gespecialiseerd zijn in het oplossen van de opgeworpen problemen.

3.2. Het gemeente en ocmw-raadslid als administratieve begeleider en ondersteuner

Artikel 14

Gemeente- en ocmw-raadsleden kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met betrokken instanties: zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen over de stand van zaken van een dossier, daarover verdere uitleg en verantwoording te vragen en voorafgaande vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Artikel 15

De gemeente en ocmw-raadsleden moeten, ter oplossing van conflicten, de burger in eerste instantie doorverwijzen naar de bevoegde ombuds- of klachtendienst.

Artikel 16

Gemeente- en ocmw-raadsleden hebben het recht te vragen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of bij een genomen beslissing, naar de stand van zaken van een dossier of de verantwoording voor het niet beantwoorden van vragen gesteld door de burger.

Artikel 17

Bij het ondersteunen en begeleiden van burgers, respecteren de gemeente- en ocmw-raadsleden de onafhankelijkheid van de ambtenaren en diensten, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als normaal beschouwd worden voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

3.3. Tussenkomen

Artikel 18

Tussenkomen bij gerechtelijke en politieke instanties om de juridische besluitvorming in individuele dossiers te beïnvloeden, bijvoorbeeld om een proces-verbaal te laten seponeren, zijn verboden.

Artikel 19

Bespoedigingstussenkomen, waarbij gemeente- en ocmw-raadsleden een administratieve of gerechtelijke procedure proberen te versnellen in dossiers die zonder die tussenkomst weliswaar een langere verwerkingsperiode, maar toch een gunstig gevolg zouden krijgen, zijn niet toegestaan. Het bespoedigen van het dossier van de ene houdt immers automatisch het vertragen van de behandeling van andere dossiers in, wat een vorm van favoritisme is.

Worden niet beschouwd als bespoedigingstussenkomen en zijn bijgevolg toegestaan:

- vragen over de redenen en oorzaken van de langdurige of laattijdige behandeling van een dossier;
- het vestigen van de aandacht op of het meedelen aan de behandelende ambtenaar of dienst van bijzondere gegevens en relevante informatie die een versnelde behandeling van het dossier, gelet op de hoogdringendheid ervan, objectief rechtvaardigen;
- vragen om toelichting bij de toepasselijke regelgeving;
- vragen over de aan een genomen beslissing ten grondslag liggende elementen en motieven.

Artikel 20

Verzoeken van een gemeente- en ocmw-raadslid om een burger te begunstigen zijn verboden. Tussenkomen bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het bevorderen van kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie en binnen de gerechtelijke sector zijn niet toegestaan.

Artikel 21

De gemeente- en ocmw-raadsleden mogen werkzoekenden op de hoogte stellen van werkaanbiedingen in de particuliere en de overheidssector. Voor die informatietaak mogen zij geen enkele tegenprestatie, van welke aard ook, beloven of leveren aan de betrokken werkgevers.

3.4. Tussenkomsten in verband met werving en selectie van personeel

Artikel 22

Als gemeente- en ocmw-raadsleden om steun gevraagd worden door of voor kandidaten die een bepaalde functie of bevordering ambiëren, dan delen de mandatarissen aan de kandidaten mee dat de benoeming of bevordering gebeurt op basis van de vastgelegde criteria en verwijzen ze de kandidaten door naar de geëigende instanties.

Artikel 23

De gemeente en ocmw-raadsleden mogen wel informatie inwinnen en doorgeven omtrent de voorwaarden en de organisatie van examens en bekwaamheidstests en de procedures voor benoemingen, aanstellingen en bevorderingen.

Artikel 24

De gemeente en ocmw-raadsleden mogen zich engageren tot het uitoefenen van toezicht op de objectiviteit van examens of bekwaamheidstests. Om deze objectiviteit te garanderen, kunnen zij inlichtingen inwinnen over de evaluatieprocedures en –criteria. Bij de eigenlijke selecties komen zij niet tussenbeide. A posteriori kunnen zij wel vragen stellen over de objectiviteit van het examen of de test, of over de objectiviteit van de evaluatie of de selectie. Zij mogen ook als waarnemer aanwezig zijn bij de selectie.

3.5. Onrechtmatige en onwettelijke voordelen

Artikel 25

Elke poging tot bevoordeling, waarbij de burger door toedoen van een gemeente- en ocmw-raadslid iets probeert te bereiken wat onrechtmatig of wettelijk niet toelaatbaar is, is verboden.

De gemeente- en ocmw-raadsleden aanvaarden geschenken van derden of uitnodigingen voor bijzondere gebeurtenissen alleen indien ze van geringe materiële waarde zijn en hen niet verplichten tot een gunst of een wederdienst.

Geschenken van welke aard dan ook of bezoeken aan evenementen kunnen niet worden geaccepteerd als de onafhankelijkheid in de besluitvorming op enigerlei wijze kan worden aangetast. Dat is bijvoorbeeld het geval zolang overleg en onderhandelingsituaties en gunningsprocedure niet zijn afgerond.

De gemeente- en ocmw-raadsleden die in een bestuurlijke functie namens het bestuur optreden, kunnen aan derden geschenken geven of derden voor activiteiten uitnodigen, mits daarbij elke schijn van partijdigheid of belangenvermenging wordt vermeden.

Artikel 26

Tussenkomsten van gemeente- en ocmw-raadsleden met de bedoeling de toewijzing of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

3.6. Schijndienstbetoon en ongevraagd dienstbetoon

Artikel 27

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij gemeente en ocmw-raadsleden bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide gekomen zijn (eventueel zonder dat de betrokken burger om een tussenkomst heeft gevraagd) zijn niet toegestaan. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal het gemeente- en ocmw-raadslid hem niet aanschrijven om hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, op de hoogte te brengen van de beslissing die genomen werd in een dossier.

Artikel 28

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij gemeente en ocmw-raadsleden daadwerkelijk optreden om de goede afloop van een dossier te waarborgen, zonder dat de betrokken burger daarom gevraagd heeft, zijn niet toegestaan.

Gemeente- en ocmw-raadsleden mogen bij het versturen van felicitaties aan burgers (o.a. naar aanleiding van huwelijken of huwelijksjubilea) geen gebruik maken van lijsten uit databanken van de stad of het OCMW.

3.7. Bekendmaking dienstverlening

Artikel 29

Het gemeente- en ocmw-bestuur zullen op geregelde tijdstippen de lijst van alle gemeente- en ocmw-raadsleden met hun contactadressen en foto bekendmaken bij de bevolking. Zij kunnen, aanvullend op de informatieverstrekking door de lokale overheid, bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking. Deze informatieverstrekking wordt beperkt tot het bekendmaken van een of meer contactadressen, naam en mandaat van de gemeente- en ocmw-raadsleden, spreekuren, telefoon en faxnummer en e-mailadres.

Artikel 30

De gemeente- en ocmw-raadsleden maken in hun verkiezingscampagnes en –mailings die gericht zijn op het algemeen publiek, geen melding van de diensten die zij eventueel voor de betrokkenen hebben verricht. In geen geval mogen zij de indruk wekken dat zij om steun vragen in ruil voor bewezen diensten.

4. Naleving, controle en sanctionering

Artikel 31

De naleving van deze deontologische code veronderstelt openbaarheid als enige fundamenteel structurele oplossing om ongeoorloofde tussenkomsten te verhinderen.

Artikel 32

Elke tussenkomst buiten de hiërarchische lijn dient toegevoegd te worden aan het desbetreffende administratieve dossier.

Worden niet beschouwd als tussenkomsten die in het administratief dossier dienen te worden opgenomen:

- louter informatieve vragen van algemene of technische aard
- vragen en/of tussenkomsten van mandatarissen (college van burgemeester en schepenen, voorzitter van de gemeenteraad, ocmw-voorzitter), in het kader van hun functionele en hiërarchische relaties ten aanzien van de behandelende ambtena(a)r(en) of diensten
- het attent maken van ambtenaren op de correcte toepassing van regelgeving en reglementering en het wijzen op de niet-correcte toepassing van regelgeving en reglementering op feiten en gegevens.

Artikel 33

De gemeente- en ocmw-raadsleden zijn alert voor mogelijke fraude en corruptie. Ernstige aanwijzingen of vaststellingen van fraude of corruptie kunnen meegedeeld worden aan "Audit " Vlaanderen. Deze mogelijkheid doet geen afbreuk aan de aangifteplicht zoals vastgelegd in artikel 29 van het wetboek van strafvordering.

Iedereen die geconfronteerd wordt met een tussenkomst van een lokale mandataris die kennelijk strijdig is met de bepalingen van de deontologische code, meldt dat aan de stadssecretaris, respectievelijk de ocmw-secretaris, en dit binnen dertig dagen volgend op de vaststelling.

Een kopie van de melding of klacht wordt aan de betrokken mandataris gestuurd. Anonieme klachten of meldingen zijn onontvankelijk.

Artikel 34

Er wordt een gemengde deontologische commissie opgericht voor de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn.

Deze commissie bestaat uit:

- de voorzitter van de gemeenteraad of zijn (haar) vervanger;
- een effectief en plaatsvervangend lid van elke fractie in de gemeenteraad/ocmw-raad;

Bij de samenstelling van de commissie wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling tussen gemeente- en ocmw- raadsleden

De voorzitter van de gemeenteraad zit de deontologische commissie voor, behalve als de melding of klacht op hem of haar betrekking heeft. In dat geval wordt de commissie voorgezeten door het raadslid met de meeste anciënniteit.

De lokale mandataris op wie de melding of klacht betrekking heeft, kan geen deel uitmaken van de gemengde deontologische commissie. In dat geval wordt hij of zij vervangen door zijn (haar) plaatsvervanger.

De stadssecretaris of de ocmw-secretaris staat in voor de verslaggeving van de vergaderingen van de deontologische commissie. De stadssecretaris treedt op als verslaggever als de deontologische commissie een klacht tegen een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn behandelt. De ocmw-secretaris treedt op als verslaggever als de deontologische commissie een klacht tegen een gemeenteraadslid behandelt.

De gemengde deontologische commissie onderzoekt meldingen en klachten over inbreuken op de deontologische code. Zij kan ook advies uitbrengen over de deontologische code.

De gemengde deontologische commissie vergadert met gesloten deuren, tenzij de lokale mandataris op wie de melding of klacht betrekking heeft de openbaarheid van de commissievergadering vraagt.

De stadssecretaris, respectievelijk de ocmw-secretaris, legt de melding of klacht voor aan de voorzitter van de deontologische commissie binnen de acht dagen na ontvangst.

De voorzitter van de gemengde deontologische commissie roept de gemengde deontologische commissie samen binnen de maand. De agenda wordt minstens acht dagen voor de vergadering verstuurd.

De gemengde deontologische commissie onderzoekt de gegrondheid van de melding of klacht. De commissie waarborgt het recht van verdediging van de betrokken mandataris of derde.

De gemengde deontologische commissie formuleert een advies aan de gemeenteraad/ocmw-raad binnen de dertig dagen nadat de melding of de klacht werd geagendeerd op de agenda van de commissie.

De gemengde deontologische commissie streeft naar een advies in consensus. Er wordt geheim gestemd ingeval er geen consensus wordt bereikt.

De leden van de gemengde deontologische commissie zijn gebonden door zwijgplicht en bewaren elke discretie zolang de gemeenteraad/ocmw-raad geen uitspraak over de melding of klacht heeft gedaan.

Het advies van de gemengde deontologische commissie wordt geagendeerd op de eerstvolgende vergadering van de raad.

De raad doet in openbare vergadering uitspraak met gewone meerderheid over het advies van de gemengde deontologische commissie. Er wordt geheim gestemd.

De beslissing van de gemeenteraad/ocmw-raad wordt opgenomen in de notulen van de raad.

De betrokken mandataris kan tegen de beslissing van de gemeenteraad/ocmw-raad beroep aantekenen bij de toezichthoudende overheid.

De termijnen worden geschorst tijdens de maanden juli en augustus, de kerstvakantie en de paasvakantie.

5. Datum van inwerkingtreding en evaluatie

Artikel 35

De code treedt in werking voor de gemeenteraadsleden de dag na goedkeuring in de gemeenteraad en voor de ocmw-raadsleden de dag na goedkeuring in de raad voor maatschappelijk welzijn.

De deontologische code wordt bekend gemaakt op de website.

Artikel 36

De volgende OCMW-raadsleden maken als effectief of plaatsvervangend lid deel uit van de deontologische commissie:

- Voor FORZA Ninove: Guy D'haeseleer: effectief lid
- Voor Open VLD: Jan Arijs: plaatsvervangend lid
- Voor Sp.a-Groen: Jordy De Dobbeleer: plaatsvervangend lid
- Voor N-VA: Els De Groote: effectief lid
- Voor CD&V: Godelieve Van Eeckhout: effectief lid

Artikel 37

De beslissing van de OCMW raad van 21 oktober 2010 houdende goedkeuring van de deontologische code van de OCMW raad wordt opgeheven.

Artikel 36 van de deontologische commissie voor de lokale mandatarissen en de Stad en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, goedgekeurd in zitting van 26 maart 2014, wordt aangepast.